

SKYDDA DIN BÄSTA VÄN

Vi har testat marknadens vanligaste skyddsvästar för hund. I första hand är de framtagna för skydd mot vildsvin men de har också kommit i ropet i våra vargtäta områden.

TEXT & FOTO
MATTIAS
LILJA

SVENSK JAKT har tillsammans med Svenska Jägareförbundet testat fem av de vanligaste skyddsvästarerna för hund som i dag finns på marknaden.

Ganska snabbt kom vi fram till att överlåta själva testet av västens stickskydd till ett oberoende institut där man är van vid att hantera dylika test på västar avsedda för polis och militär. De andra testparametrarna har vi genomfört själva och de baseras mer på hur västen fungerar ur ett brukarperspektiv.

För att kunna jämföra västarna sinsemellan valde vi att beställa passande väst till en och samma hund.

Stark utveckling

Marknadsutbudet liksom utvecklingen av skyddsvästar för hund har ökat i takt med vildsvinens utbredning. För bara några år sedan såg produkterna annorlunda ut och utbudet var begränsat. Idag är produkterna bättre, liksom utbudet.

Eftersom vi har olika prioriteringar vid valet av skyddsväst har vi valt att inte rangordna skyddsvästarerna. Vissa kanske vill ha en väst som även kan erbjuda ett ökat skydd vid vargangrepp, medan andra kanske vill ha en väst som är så lätt som möjligt.

Oavsett vilken väst man väljer är det av yttersta vikt att västen passar hunden. Västen ska sitta väl, inte skava och absolut inte hindra

hundens rörelseförmåga. Det sistnämnda kan vara av yttersta vikt och skillnaden mellan en hund som hinner undan en vildsvinsattack och den som råkar ut för den.

Olika prioriteringar

Ska man beställa en väst av dem med fasta storlekar bör man noggrant ta del av de mått som tillverkarna ger. Se också till att du får köpa västen på öppet köp ifall den

inte skulle passa. Beställer man en måttsydd väst så ska man vara noggrann med hur måtten tas. Ring gärna tillverkaren om något mått är oklart.

De som hållit på ett tag har ju också lärt sig lite om hur standardmåtten brukar vara på normalbyggda hundar av de vanliga raserna. Skulle den måttsydda västen ha något smärre fel i måtten – se till att få den omgjord. ■

FOTO: MICHAEL MIGOS

Kalla fakta VILDSVINSVÄSTAR

Beställning och måtttagning

Det är av väsentlig betydelse att en väst passar bra på hunden. Vi har därför gett ett betyg på hur tydliga anvisningarna för måtttagningen är, och hur vi bedömer passformen utifrån måtttagningen.

Flertalet av de testade västarna måttsys för den enskilda hunden. Identiska mått har lämnats till tillverkarna – med viss variation utifrån vissa skiljaktigheter mellan fabrikaten om var måtten ska tas. Alla som tillverkar måttbeställda

västar erbjuder också att justera mindre felaktigheter. Men har beställaren gjort felaktig måtttagning så får man räkna med att betala för omsömnad.

Kommentar

För Swevest och Protector har vi inte bedömt passformen eftersom dessa inte har skraddarsytt för testhunden. Emellertid hade båda dessa samma problem för gråhunden de testades på – västarna var för långa i bukdelen.

En gråhund är mer kvadratisk än många andra hundar och standardvästarna passade mindre bra på testhunden, men kan förstås passa utmärkt på en annan hund. ■

Fabrikat	Instruktion	Storlekar	Passform	Möjliga tillval
Tuskproof	Tydlig	Måttsys	Mycket bra	Pejlficka, reflex
Hunting	Mellan	Måttsys	Bra, något hög/trång hals	Fickor pejl, kamera, pepparmedel
Lisbeths	Tydlig	Måttsys	Mycket bra	Reflex, färg på västen kan väljas
Swevest	Något diffus	S-XXL	Ej bedömd	Kan även måttsys på beställning
Protector	Tydlig	XS-XXL	Ej bedömd	Vargskydd i järn

En tryckknapp lossnade ganska snart på Swevest.

Viktökning vatten

Testmetod

Västen har blötlagts i tre minuter, med stenar ovanpå för att säkerställa att alla västens delar varit under vatten. Därefter har vi gjort svepande rörelser i vattnet i två minuter – för att simulera en simmande hund. Västen har därefter fått hänga och rinna av under två minuter för att sedan vägas.

Fabrikat	Torrsvikt (gram)	Vättsvikt (gram)	Viktökning i procent
Protector	1160	1640	40
Lisbeths	560	930	65
Tuskproof	565	1030	80
Hunting*	690	1400	105
Swevest	320	1220	280

*Vargskyddsvarianten men utan pepparpåsarna. Vildsvinsvarianten är lättare.

Kommentar

I Swevest samlas vatten i fickor, därav den höga viktökningen vid badad väst. Tendens till vattenfickor även för Hunting och Tuskproof, men troligen utan praktisk betydelse. I Protectorvästens pejlficka samlades mycket vatten – saknar dränering. ■

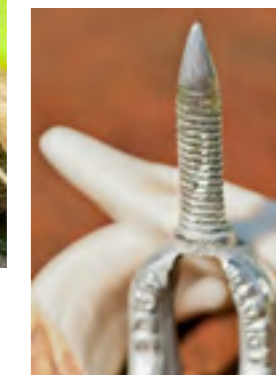
Protector är en mycket tålig väst. Det gäller även pejlfickan på ryggen.

Även en vildsvinssugga kan orsaka rejåla skador på en hund både genom att bitas och genom att torpedera med de framstickande tänderna i underkäken. Här skallen av en medelstor sugga.

Uppklippta västar för att visa skyddet hos de västar som gav bäst skydd i testet. Protector, nere till vänster och Tuskproof uppe till höger. Båda västarna har skydd av typen para-aramid.

Ytterygets och reflexers rivtålighet

Testmetod

Inuti västarna har monterats ett hårt rullat liggunderlag, ungefär av samma mått som den hund som västen är designad för. Inuti liggunderlaget har placerats en vikt om tio kilo. Med denna egenvikt har västen dragits över en mängd spikhuvuden som sticker ut ur en plank och som suttit dikt fast.

Fabrikat	Ytteryg påverkas	Reflex påverkas	Notering
Protector	Nej	Nej	Starkt tyg, tålig reflex
Swevest	Nej	Obetydligt	Viss färgförändring på utsatt tyg, viss påverkan reflex
Tuskproof	Nej	Nej	Utsatt söm mitt på västen, i övrigt utan anmärkning
Hunting	Viss	Nej	En del noppor där spikarna gått i, tålig reflex
Lisbeths	Viss	Ja	En del noppor där spikarna gått i, dålig reflex som inte höll alls

Kommentar

Protector är den väst som påverkades minst, tåligt tyg och tålig reflex. Tyget i Lisbeths och fickorna på Hunting väst är av likartad typ, inte särskilt tätvävt och ger vissa noppor där spikarna gått i. Den tunna reflexen på Lisbeths väst håller inte alls måttet och går sönder direkt såväl vid söm som i själva reflexen. ■

Huntings väst klarade rivtestet ganska bra. En del märken i reflexen och några noppor i tyget men egentligen ingen större påverkan.

Reflexerna på Lisbeths väst höll inte måttet vid rivtestet. Såväl sömmar som reflex gick sönder.

Lisbeths skyddsväst formligen sög åt sig smuts och det var stor skillnad på ren och lortig väst. Utan den väl synliga reflexen hade västen inte syntts alls när den var smutsig.

Synbarhet i mörker

Testmetod

Västen har riggats med ovan nämnda liggunderlag på normal hundhöjd. Anledningen till att vi inte velat ha västen på en hund är för att få ett jämförbart resultat mellan varje väst (samma betraktarvinkel för varje väst). För att i efterhand kunna jämföra resultatet fotograferades också västarna. Med så lång slutartid som krävdes hade det inte heller varit möjligt att fotografera dem på en hund. Biltestet har skett längs en grusväg och i helljuset och extraljus 80 meter från en bil. Granplanteringstestet har skett i skenet från en stark LED-pannlampa och på 30 meters avstånd.

Ren väst betyder en ren men lätt fuktig väst (som många jakt dagar). Lortig betyder en väst som fått bada viss mängd gyttjebad strax innan testet (som en hund som sprungit i dyg vass). Betyget är satt 1 (sämst) till 5 (bäst), av tre domare. ■

Fabrikat	Betyg ren	Betyg lortig	Kommentar
Tuskproof	5	3	Mest synlig reflex av de testade. Tyget ganska smutsavvisande
Lisbeths	5	3	Väl synlig som ren. Bra reflex. Tyget suger lätt åt sig smuts
Swevest	4	2	Reflexen medelmåttig. Ytteryget tar inte åt sig smuts så lätt
Protector	4	2	Något mörk färg gör den svår att se. Tålig reflex
Hunting	4	2	Något mörk färg. Tyget suger åt sig smuts. Reflex medelmåttig

Skyddsfunktionen hos västen

Västarna har testats av Textil- & Läderlaboratoriet i Stockholm. Testet har haft två delar:

Punkteringstestet är gjort enligt en norm som heter EN 863. Här har en spets med diametern 4,5 millimeter pressats genom materialet.

Angiven kraft i Newton (N) anger när spetsen gått genom alla lager i västen.

Genomslagsmotstånd är gjort på en variant av normen SIS 849231 med en genomslagsprovare enligt ASTM D781-44T med en modifierad spets (för att efterlikna en vildsvinsbete). Se mer om normerna i faktarutan. Varje väst har provats med anslagsenergierna tio, 20, 30 och 40 Joule (J). Resultatet i tabellen

En vildsvinsgalt är beväpnad med rejäla vapen i form av underbetarna.

anger den nivå där hål genom västens samtliga lager redovisas.

Testet har genomförts på torr och våt väst. Med våt väst menas en väst som blöttagts i 30 minuter för att sedan få rinna av under tio minuter.

Kommentar

Det är en smula vanskligt att ange vilken nivå av skydd som är att betrakta som godkänd för en skyddsväst till vildsvinshund. Att mäta vilken kraft (N) och anslagsenergi (J) hos ett vildsvin som går på en hund låter sig knappast göras.

Protector ger bäst skydd i detta test, särskilt när det gäller genomslagsförmågan. Att man använt fler lager skyddsmaterial än många av konkurrenterna bidrar, men på bekostnad av västens vikt.

Tuskproof har bra förmåga att stå

emot punktering men har lite sämre förmåga att stå emot genomslag. Hunting lägger sig i mittenskiktet. Lisbeths och Swevest har klart sämre skydd än övriga vilket nog kan kopplas till såväl val av skyddsmaterial som antalet lager av materialet.

Att samtliga testade västar ger ett skydd är ställt utom alla tvivel. Troligen klarar inte västarna från Lisbeths och Swevest en allvarligare attack från större vildsvin. Vi skriver "troligen" eftersom varken vi eller någon annan kan svara säkert på vad som krävs. Denna erfarenhet får vi lämna till framtida kunskapsinhämtning. ■

Fabrikat	Punktering Torr (N)	Punktering Våt (N)	Genomslag Torr (J)	Genomslag* Våt (J)	Typ av skydd i västen
Protector	1 050	930	30	Mer än 40	Nylon och twaron (para-aramid)
Tuskproof	900	1030	20	20	Twaron (para-aramid)
Hunting	530	465	20	20	Nylon
Lisbeths	330	375	10	10	Polyester
Swevest	290	320	10	10	Polyester och kevlar

*För att klä begreppet Joule med något verklighetsrelaterat så är 10 Joule den övre gräns som satts upp för att ett luftgevär ska vara licensfritt.

Protector har en aning mörk färg. På den rena västen hjälper reflexen bra till med synligheten men reflexen syns dåligt på den lortiga.

Västen från Hunting var extrautrustad med fickor för påsar med starkt pepparinnehåll. Syftet är att en angripande varg ska avbryta en attack när han får den starka smaken i munnen.

FOTO: STEN CHRISTOFFERSSON

Vanliga skador på hundar orsakade av vildsvin

- Skårskador av galtens betar och bitt av suggor. Djupare sår i bröst- och bukregion ger de allvarligaste skadorna. Skadas artärer eller vener kan även skador på andra ställen vara livshotande.
- Krossskador orsakade av trubbigt våld. Vanligast på större hundar, mindre hundar flyger i väg i en direktkonfrontation medan större hundar tar upp energin med sin kropp. Det är också vanligt med skador på insidan av hundens ben.
- Infektion. Sårskador orsakade av vildsvin ger så gott som alltid infektioner genom för hunden främmande bakterier.

En bra skyddsväst till vildsvinsjakt bör alltid

- Passa hundindividen för maximal rörlighet, inte sitta för löst vilket ger sämre skydd och får inte ge skavsår.
- Täcka så mycket som möjligt av hundens buk- och bröstparti, utan att hämma hundens rörelser.

Glöm inte

- Väij hunden vid att bära västen. Första gångerna hunden bär väst brukar den protestera, och kanske inte jagar alls.
- Vid varm väderlek se till att hunden får avkyllning om den bär väst.

Tvättbarhet, torktid och bedömd krympning

Testmetod

Västen har tvättats enligt anvisningarna på västen – om sådana angetts. Därefter har västen fått dropporka utomhus (utomhustemperatur vid testet plus 15 grader, mulet/ soligt väder) i två timmar, därefter torkning inomhus i normal rumstemperatur.

Fabrikat	Tvättråd	Torktid(h)	Krympning	Notering
Protector	Ja	5	Nej	Ska handtvättas, torkar fortare om skyddet tas ur
Lisbeths	Nej	5	Nej	Saknar tvättråd. Tunn väst som torkar fort
Tuskproof	Ja	9	Nej	Tydliga tvättråd och förvaringsbeskrivning
Hunting	Nej	10	Nej	Saknar tvättråd. Tjock väst som tar lite tid att torka
Swevest	Ja	20	Smärre	Lång torktid vatten som samlas i fickor

Kommentar

Protector torkar snabbast, särskilt om man tar ur fodret vilket tillverkaren rekommenderar. Swevest har längst torktid genom allt vatten som samlas i fickbildningar. Enda västen där viss krympning noterats är Swevest men krympningen är tämligen marginell. ■

Summering av de testade västarna

Protector

Distributör: Protector, telefon 019-32 02 35, www.hundskydd.se
Cirkapris: 3 995 kronor
Storlekar: XS-XXL
Ingår: Pejlficka
Tillbehör: Vargstål - spikband i rostfritt till västens ryggdel. Ska avskräcka varg vid attack, cirka 450 kronor.

Finns hos många återförsäljare. Har tidvis präglats av leveransproblem. Tydlig manual och hemsida. Storleken får man genom att mäta omkretsen bakom bogen vilket gör att västen inte passar alla hundar. Stängs med bred kardborre vilket ger ganska stora möjligheter att anpassa vidden. Hade varit önskvärt att man presenterade västarnas längd vid buken. Tillverkaren flaggar dock för att nästa års modell är bättre anpassad till hundar med kortare buk.

Gedigen men en aning tung. Plus för tålig reflex, rejäl pejlficka och att den torkar snabbt. Täcker könet på hanhunden, vilket kan rädda den när den ska upp ur en vak, men å andra sidan måste hanhunden kissa i västen. Ger bäst skydd av de testade västarna, men är också tung, en aning stel och varm. Skyddet kan tas ur och västen kan då användas som värmeplagg eller flythjälp till apporterande hundar. ■

Tuskproof

Distributör: Mikael Tham Production, telefon 0451-650 80, www.tuskproof.se
Cirkapris: 4 595-5 995 kronor beroende på storlek
Storlekar: Helt måttanpassad. Inga justeringsmöjligheter. Smärre justeringar görs kostnadsfritt.
Ingår: Inget
Tillbehör: Pejlficka, reflex

Måttsys i Sverige. Flera återförsäljare. Bra vägledning via telefon vid beställning och mättagning. Bra hemsida. Viktigt att mätten tas på rätt sätt, men det framgår av beställningsformuläret. Tydliga anvisningar för tvätt och förvaring. Skyddar hundens halsparti. Genomtänkt med tvådelad färg så man ser åt vilket håll hunden är vänd om den skäller ståndskall. Bra reflex, men både den och pejlfickan borde ingå. En smula knölig att ta av och på hunden, men sitter bra. Bred slej under blixtlåset minskar risken för päls i blixtlåset. Mycket smidig väst som ändå ger ett bra skydd. Känns väl utvecklad. Är dyraste västen i testet. ■

Hunting

Distributör: Hunting Assistance, telefon 070-592 36 00, www.hunting.se
Cirkapris: 2 995 kronor
Stolekar: Helt måttanpassad men med två dragkedjor – hund i sommar-/vinterpäls. Justering av mått utförs.
Ingår: Två pejlfickor. Kameraficka kan fås utan kostnad. Reflex. Lysstavar längs västsidan (brytbara)
Tillbehör: Kan beställas med vargskydd mot merkostnad om 2 000 kronor. Västen har då ett större antal fickor runt om där plastpåsar med extremt starkt pepparextrakt placeras (ingår). Sågs avvärja om en varg biter.

Gedigen väst som måttsys i Sverige och säljs direkt av tillverkaren. Tydlig instruktion för mättagningen skickades efter intresseanmälan. Ingen information om västen på hemsidan.

Skyddar hundens halsparti ända upp till huvudet. Väl utrustad väst som känns genomtänkt. Ganska enkel att ta av och på men kunde haft en bredare slej under blixtlåset, risk att pälsen fastnar. På vargskyddsvarianten kan pepparpåsarna tas ur om man jagar i områden utan varg, och västen blir då lite lättare. Yttertyg som lätt blir smutsigt. Ger ett medelmåttigt skydd i vårt test, men troligen tillräckligt. Prisvärd. ■

Lisbeths

Distributör: Lisbeths Hund och Syverkstad, 090-17 92 19, www.lisbethshundochsyverkstad.com
Cirkapris: 2 095 kronor (tvålagers), 2 495 kronor (trelagers)
Storlekar: Helt måttanpassad. Inga justeringsmöjligheter. Viss omsömnad utan kostnad.
Ingår: Reflex. Finns i orange och neongul färg, eller en mix av båda.

Helt måttsydd väst som säljs direkt av tillverkaren. Tydliga instruktioner för mättagning på hemsidan. Enkel att ta av och på men saknar slej under blixtlåset med risk för att päls fastnar.

Sitter mycket bra på hunden. Luftig väst som andas på ett helt annat sätt än övriga västar i testet. Yttertyget suger lätt åt sig smuts men synligheten i mörker räddas av bra reflex. Plus för kort torktid efter tvätt.

Vi testade trelagersvarianten, men västen har inte samma skyddsnivå som de bättre västarna i testet och frågan är om skyddet i denna väst är tillräckligt vid en allvarligare konfrontation med vildsvin. Tvålagersvarianten torde ge ändå sämre skydd. Dock en billig väst med bra passform och konstruktion. ■

Swevest

Distributör: Jaktbiten i Karlshamn, telefon 0454-75 36 40, www.racerback.se, Trampet.se, www.trampet.se, tel 070-641 32 14
Cirkapris: 2 995 kronor
Storlekar: S-XXL, viss måttanpassning för 295 kronor.
Ingår: Reflex
Tillbehör: GPS-ficka, 495 kronor

Svensktillverkad väst som bland annat säljs direkt av distributören. En aning otydlig information på hemsidan om hur mätten ska tas. Ganska enkel att ta av och på. Storleken kan justeras med kardborre och tryckknappar. En av tryckknapparna lossnade dock direkt. Lätt och smidig när den är torr men har en egenhet att bilda vattensamlingar och bli tung om den blir blöt.

Lång torktid. Mycket starkt yttertyg. Tveksamt om skyddet i denna väst är tillräckligt vid en allvarligare konfrontation med vildsvin. Känns inte helt färdigutvecklad. Problemet med vattenfickor borde man märkt tidigare och valt ett annat yttertyg eller dränering. Relativt billig väst, men borde utvecklas mer om den ska betecknas som bra. ■